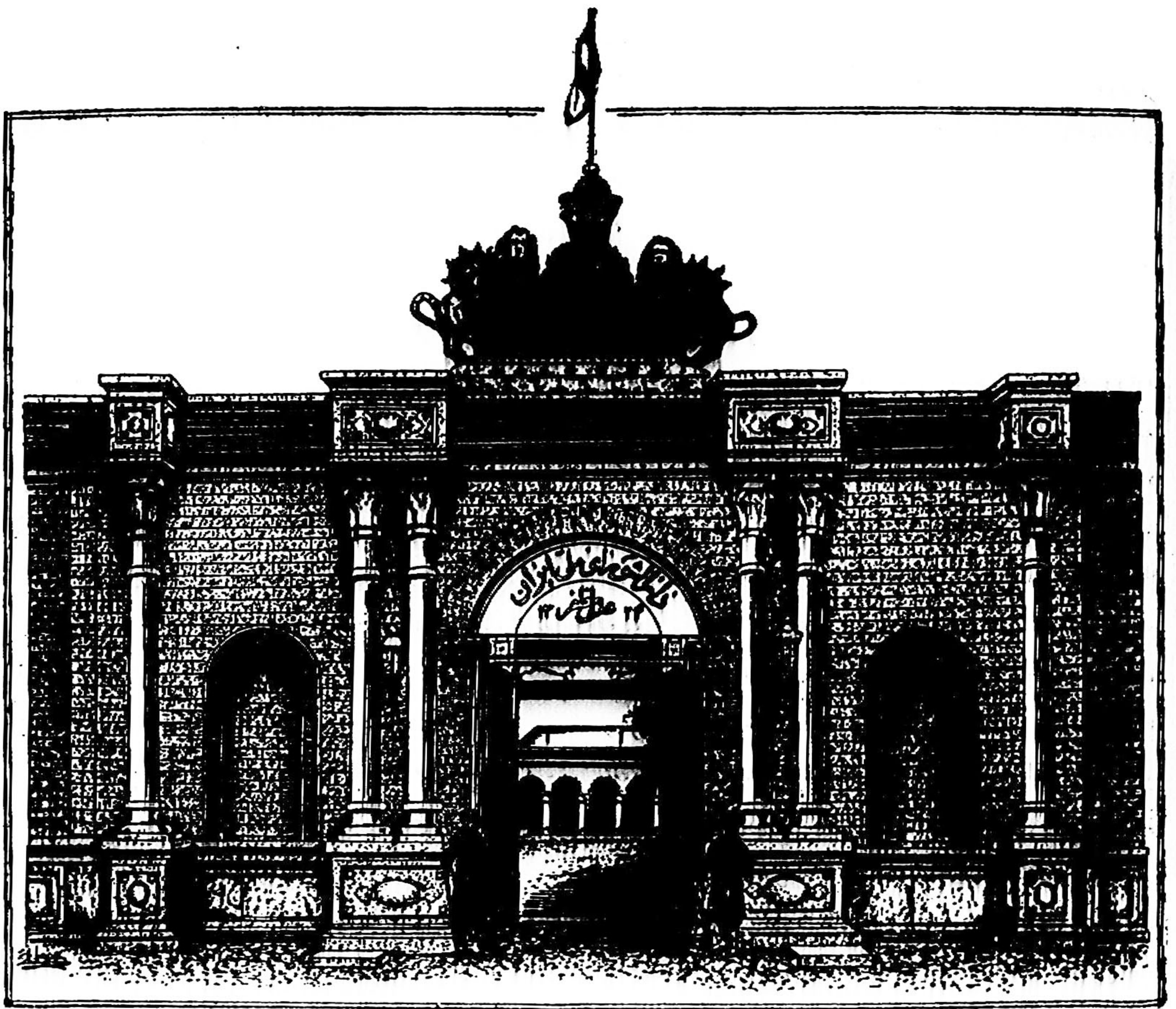

دوره ششم تصنیفیه

<p>جلسه ۲۵۶</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۲۲۱</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۲۹ خرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق اول محرم ۱۳۴۷</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در بک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ايران سالبانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

	از صفحه	الی صفحه	عنوان
۴۶۴۸	۴۶۴۱		مذاکره نسبت بخر کبیسبون بودجه راجع بودجه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲۹ خرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق اول محرم ۱۳۴۷

جلسه ۲۵۶

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان: جمشیدی مازندرانی - آبه الله زاده خراسانی
 دکتر طاهری - نگهبان - میر ممتاز - حیدری مگری
 میرزا محمد تقی طباطبائی - امیر نیمور کللی - محمد تقی

(مجلس دو ساعت و نیم قبل
 از ظهر ریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (و صورت مجلس بوم یکشنبه ۲۷
 خرداد ماه را آقای دوات شاهی قرائت نمود)

خان احمد - اسکندر خان مقدم - محمد هاشم میرزا افسر
میرزا حسن آقا زاده سبزواری - ثقة الاسلامی - جهانشاهی
انقوائی - سلطان محمد خان عسری - میرزا عبدالحسین
کرمانی - میرزا حسنخان ابراهیمی - میرزا علی مولوی
غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: اسدی - ذوالقدر - اعظمی - قوام شیرازی
مهدوی - عباس میرزا - نوبخت - آقا میرزا هاشم آشتیانی
حاج حسن آقا ملک - اسکندری - محمدولی میرزا - فرشی
میرزا یوسف خان عدل - میرزا حسنخان ونوقی - حاج
غلامحسین ملک

در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: حاج آقا رضا رفیع - افخمی - آیه الله زاده
اصفهانی -

در آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: امیر حسین خان ابلخان - امام جمعه شیراز -
شربت زاده - میرزا بدالله خان دهستانی - نجومی - میرزا
محمد نقی بهار - جوانشیر -

رئیس - صورت مجلس ابرادی ندارد ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

وزیر مالیه - بنده میخواستم تقاضا کنم که بودجه
وزارت فواید عامه که مدتی است خیرش تقدیم شده جزء
دستور شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است

(خبر کمیسیون بودجه بشرح آتی خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است بودجه ۱۳۰۷
وزارت فواید عامه و فلاح و تجارت را برطبق بودجه
مصوب ۱۳۰۶ بعد از وضع مبلغ ۲۷۲۱۸ تومان که
در ۱۳۰۷ کمتر منظور شده و به استثناء مفاد تبصره
بودجه ۱۳۰۶ راجع بصره جوئیهای بودجه مدرسه
فلاح و فرم مدل و موسسه دفع آفات فلاحی و غیره مطابق قوانین
مربوطه پرداخت نماید و بوزارت فواید عامه اجازه داده
میشود که در حدود اعتبار مصوب فوق هرگونه نقل و

پیش بینی نشده بود مورد داشت که این تنقید
را بفرمایند ما فوراً نظریه ایشان را قبول می
کردیم ولی این نظر تأمین شده یعنی چه ؟ یعنی
تبصره که در بودجه وزارت فواید عامه ملاحظه میکنند
و در بعضی اوج دیگر هم هست و در اغلب اوج هم
بنده موافقت کردم و پیشقدم بودم در این کار این نه از
نقطه نظر نقض قوانین است . تمام قوانین استخدای و
قوانین مملکتی کاملاً مرعی است و باید مرعی باشد . فقط
یک نکته دارد و آن نکته راجع به خود قانون بودجه
است . یعنی مطابق قانون محاسبات عمومی وقتی یک قانون
بودجه میگذرد از یک ماده ماده دیگر همان قانون بودجه
هیچ نوع نقل و انتقالی ممکن نیست آنوقت در وزارتخانه های
ما اغلب در حال تشکیل و در حال نمو هستند اگر ما بودجه
نداشته باشیم بد است و اگر بودجه داشته باشیم و این
قید را مجبور باشیم رعایت کنیم دست وزیر برای هر تأسیس
بسته میشود . الان در وزارت فواید عامه مدتی است
مشغول یک مطالعاتی هستند و تشکیلات فعلی را متناسب
با اصل مقصود نمیدانند و میخواهند یک تغییراتی بدهند
بعضی ها را زیاد میدانند و بعضی ها را کم میدانند و
بعضی ها هست که باید کوچک شود یا از بین برود و
چیزهای دیگری جایز بگذارند . اینها تمام در حدود اعتباراتی
است که مجلس تصویب میکند و در حدود اعتبارات بودجه و در
حدود قوانینی است که حاکم بر وضعیت اجزاء و اعضاء و
مستخدمین است (یعنی قانون استخدام و سایر قوانینی که مربوط
به این کار است) پس نتیجه این تبصره این است که بعد از
شماره باید آن بودجه قطعی خود را بفرستند بمجلس و بمجرد
اینکه آن بودجه را مالیه فرستادند ما آن بودجه را
قبل تغییر نمیدانیم و میفرستیم بمجلس زیرا اختیار از دست
ما خارج میشود و نمیتوانیم یک تغییراتی بدهیم ولی امروز
فلان دایره را مینویسند پنج عضو و بانصد تومان اعتبار
فردا میتوانند بکنند دو عضو و دو صد تومان یا از این
اداره کم کنند و یک اداره دیگر را بسط بدهند . این
یک چیزی است که مفید است و بعقیده بنده در هر کجا

این نظر باشد و بخواهند این نظریات را اجرا کنند باید
اساساً تشویق بفرمایند .

رئیس - آقای عمادی

عمادی - بنده هم موافقم .

کازرونی - بنده با این بودجه و تبصره کاملاً موافقم
اصل غرض بنده راجع به اعتبار راه سازی است و مقصود
بنده این است که اعتبار یکساله راه سازی برای جمیع نقاط
باید معین باشد تا ما هم همانطور که وزارتخانه میدانند بدانیم .

غرض بنده این است و در اصل بودجه کاملاً موافقم

مخبر - اینکه آقای کازرونی متذکر شدند کمیسیون

بودجه هم متذکر است ولی بودجه راه سازی اعتبار علیحده

دارد که مجلس تصویب کرده است و بودجه دیگری وزارت مالیه

قریباً پیشنهاد خواهد کرد که بهرستان خواهد رسید

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

فرمند - بنده مخالفم

رئیس - بفرمایند

فرمند - نظر به اینکه اینجا یک اختیاری داده می

شود رای تشکیلات بنده معتقدم که آقایان اجازه فرمایند

مذاکراتی شود چون در یک وزارتخانه میخواهند یک

تغییراتی بدهند از این جهت بنده معتقدم که بیشتر بحث

شود .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - این مسئله که راجع به تغییر و اصلاح

امور یک چیز معمول و یک اصلی است با الخصوص

وقتی که مباشر آن کار در پیش ما معهود است که حذقت

دارد علاوه اینکه گفته میشود مذاکرات کافی است معنایش

این نیست که انواع و اقسام مذاکرات در این لایحه کافی

باشد لیکن مذاکرات در کلیات چندان ضرورت ندارد

و در اصل موضوع آقایان میتوانند عقاید خود را

اظهار نمایند

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام

فرمایند .

(عدم کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای افشار
(اینطور خوانده شد)
پیشنهاد میکنم قسمت اخیر ماده دوازدهم به دادن تغییر
در تشکیلات و غیره حذف شود
افشار - اینچنانکه بنظر بنده دولت در ضمن يك لایحه
بودجه میخواهد در اساس يك وزارتخانه تغییراتی بدهد
در صورتی که از اول افتتاح مجلس ششم اغلب
از آقایان نمایندگان در مذاکرات قبل از دستور
با ضمن دستور بدو تذکر میدادند که لایحه تشکیلات
خود را مجلس شورای ملی بیاورند و تا امروز دولت
لایحه تشکیلات را مجلس نیاورده است و حالا میخواهند
در ضمن بودجه يك اختیاری برای تشکیلات يك
وزارت خانه مخصوص بگیرند بنظر بنده این طرز بودجه
معقول نیست و دولت میتواند در ضمن بودجه ۱۳۰۸
اصلاحات و تشکیلاتی را که در نظر دارد از روی آن يك
بودجه تدوین کند و مجلس بیاورد و تا آنجا که در
خارج مشهور و معروف است بگفته از مستخدمین
اروپایی را که مطابق کنترانهایی استخدام شده اند و
مدت هفت هشت سال در این مملکت کار کرده اند و
آشنا به اصول و مراسم جاریه در این مملکت هستند
اینها را تغییر داده اند اگر نظر دولت این است که
اساساً مستخدمین خارجی را استخدام نکند گمان میکنم
کسی مخالف باشد ولی از یکطرف يك اشخاصی را استخدام
کردن و تقریباً هفت هشت سال حقوق دادن بعد کنترات
آنها را لغو کردن و ضمناً دسته دسته و فوج فوج باز
از همان اروپاییها بعنوان دیگر آوردن این بنظر
بنده صلاح نیست اگر ما محتاج به مستشار و متخصص
هستیم چرا اشخاصیکه موجود هستند و يك عملیاتی کرده اند
آنها را اخراج میکنیم اگر احتیاج نداریم علت اینکه
دسته دسته لواحق برای استخدام متخصص خارجه میآورند
چيست ؟ بنظر بنده آقای وزیر فوائد عامه باید قبلاً
تشکیلاتی را که در مدنظر دارند آن تشکیلات را بنویسند
بیاورند در مجلس و در معرض افکار عمومی بگذارند و

روی اصل همان تشکیلات بودجه تدوین کنند و الا قبل
از اینکه قانون تشکیلات تصویب شود نخواهند این عمل
را اجرا کنند این صحیح نیست از این جهت پیشنهاد
کردم که این قسمت از ماده حذف شود
وزیر مالیه - عرض کنم نماینده محترم آقای افشار در
اینجا يك سوء تفاهمی کردند. چون این مطلب یکی
از مسائل مهم است و اگر چنانچه در اطرافش قدری بحث
کنیم و مطلب روشن شود بهتر است که دیگر محتاج به
بحث نشود. اینکه فرمودند مجلس مکرر تشکیلات را
خواسته و قانون تشکیلات را دولت نیاورده این صحیح
است يك معنی و صحیح نیست يك معنی دیگر. به آن
معنایی که صحیح است این است که وقتی این نظریه در
مجلس شورای ملی بود که بایستی وزارتخانه ها و ادارات
يك تشکیلاتی داشته باشد یعنی بر طبق قانون مخصوصی
که اسم آن قانون تشکیلات باشد این يك
رویه و يك نحوه است که بعضی جاها خیلی
نادر این رویه موجود است. در يك موقعی که همین
صحت بود در اینجا عرابضی خدمت آقایان عرض کردم
که يك نظریه دیگری هست و آن این است که در يك
مملکتی که مثل مملکت ما در حال ساخته شدن و بنااست
مناسبتر این است که قانون تشکیلات هر وزارتخانه قانون
بودجه تفصیلی آن وزارت خانه باشد منتهای فرقی که
قانون تشکیلات دارد این است که هر سال درش تجدید
نظر میشود بدون اینکه يك قانون مخصوصی نقض شده
باشد با يك قانون جدیدی پیشنهاد شده باشد این هم
يك رویه است که در تمام ممالک این رویه هست و شاید
یکی دو مملکت بیشتر نیست که روی قوانین تشکیلاتی زندگانی
میکند. حالا ما اینجا چه میخواهیم بگوئیم ؟ ما می
خواهیم آن مقصودی را که حضرتعالی دارید عمل کنیم
یعنی يك بودجه بجزو آمده است در کمیسیون بودجه
تصویب شده است. امروز که شما این رأی را میدید
همین بودجه قانون تشکیلات وزارت فوائد عامه است و
وزارت فوائد عامه شما باید این تشکیلات را در حدود

قانون محاسبات عمومی که حاکم بودجه شماست اجرا کنند در صورتی
که این تشکیلات با آن نظریه که شما میخواهید اصلاح در است نیست
و تصدیق بفرمائید که این موضوع يك مدت و وقتی
میخواهد زیرا شما میخواهید کار اساسی بکنید و مقصود
ما از این تبصره این است که ششماه شما بوزیر فوائد عامه
فعلی نان مجال داده باشید که مطالعاتش را بکند و تشکیلاتش
را اصلاح بکند و مقید به قانون محاسبات عمومی و مطابق
بودجه مصوبه نباشد آنوقت بعد از ششماه يك بودجه جدید
بر طبق آن تشکیلات بنویسد که آن بودجه حقیقه قانون
تشکیلات باشد و اگر هم يك وقتی شما میل کردید و این
نظریه در مجلس اکثریت پیدا کرد و اینطور رأی داده
شد که علاوه بر بودجه يك قانون تشکیلاتی هم نوشته
شود آنوقت کار خیلی آسان میشود یعنی همانطوری که
بودجه را نوشته اند چند ماده هم مینویسند و اسمش را
میگذارند قانون تشکیلات وزارت فوائد عامه ولی این
را بنده ابدأ معتقد نیستم و نمائیم میکم آقایان هم قدری
دقت فرمایند که در مملکت ما هر قدر این قبیل چیزها
زودتر و قبل تغییر به مقتضیات باشد بهتر است. ماهنوز
از نقطه نظر تشکیلاتی از نقطه نظر تأسیسات بچه مکتبی
هستیم. بچه مکتبی بچوقاق اطلاع و علمش قطعیت ندارد. هر
روز يك چیز یاد میگیرد و باید آن روز او را عمل کند.
يك اشارت فرمودند به مستخدمین خارجی. این هیچ ارتباطی
با مسئله تشکیلات ندارد برای اینکه مستخدمین خارجی
مطابق کنتراتی که از مجلس میگذرد استخدام میشوند
اگر در کنترات شرط شده باشد که دولت کنترانش را
هر وقت میخواهد میتواند فسخ کند آنوقت اگر لازم
دانت فسخ میکنند و اگر این شرط نیست که هیچ و
اگر هم يك کنتراتی است که مدتش منقضی شده و دیگر
وزارتخانه نمیخواهد تجدید کند با اینکه خیر خود
مستخدم مابعد نیست چنانچه بنده يك فقره اش را اطلاع
دارم که وزارت فوائد عامه کنترات مسیو بنه را
میخواهد تجدید کند و خیلی مایل است که این شخص
در این جا بماند ولی طرف مقابل حاضر نیست و دلش

نمیخواهد بماند میگوید من برای يك مدت معینی بوده ام
حالا دیگر نمیخواهم بمانم. میخواهم بروم در مملکت و در
آنجا کار بهتر دارم حالا ما بایمان را دراز کنیم و بگوئیم
[انا لله وانا الیه راجعون ؟ ! دنیا که بهم نمیخورد]
بالاخره مسئله مستخدمین خارجی هیچ ربطی به قضایای
بودجه و تشکیلاتی ندارد و مربوط به کنترانهای است
البته هر وقت که ما يك مستخدمی را میخواهیم خودمان
که نمیتوانیم او را بخواهیم. باید بیائیم اینجا و از شما
آقایان اجازه اش را بگیریم آنوقت هر نظری و هر بحثی
که داشته باشید در آنوقت بایستی بفرمائید و همینطور
که فرمودند واقعا شاید بعضی از مستخدمین
اساساً وجودشان زائد باشد حالا اگر دولت
وجود يك مستخدمی را زائد دانست که کنترانش را
فسخ میکند و اگر زائد ندانست و خواست دوباره استخدام
کند کنترانش را دوباره بیاورد مجلس و از مجلس
اجازه میخواهد و لا بسط دادن قضیه مستخدمین خارجی
خواه در وزارت فوائد عامه خواه در وزارتخانههای دیگر
به مسئله بودجه یا قضیه تشکیلات هیچ مناسبت ندارد
یعنی موضوع ندارد چنانچه ملاحظه میفرمائید در هیچ
کدام از این بودجه ها يك حقوقی برای یکی از اینها
نوی بودجه ننوشته ایم زیرا اینها بموجب کنترات و قانون
مصوب مجلس بایک شرایطی استخدام شده اند و وزارت
فوائد عامه هم در بودجه کل مملکتی برای اینکه بتواند
نظریات مجلس را اجرا کند و کنترانهایی که تصویب شده
پولش را بپردازد اعتبارات لازم را پیش بینی کرده
لذا بنده استدعا میکنم آقای افشار هم با این نظریه و
فکر موافقت فرمایند و این پیشنهادی را که فرموده اند
پس بگیرند

افشار - بنده پس میگیرم

رئیس - پیشنهاد آقای فیهی

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده جمله آخر را ترتیب ذیل پیشنهاد میکنم
بوزارت فوائد عامه اجازه داده میشود که در حدود

اعتبار مصوب خود هر گونه نقل و تغییری را که در جزو اعتبارات و تشکیلات خود لازم بداند با رعایت مدلول قانون استخدام داده و بودجه ۳۰۸ را مطابق آن تقدیم مجلس نماید .

وزیر مالیه - اجازه بفرمائید این پیشنهاد را بیاورند برای بنده به بیم با این مفهوم بهر عبارتی که نوشته شود دولت کاملاً موافق است برای اینکه نوشته اند با رعایت مدلول قانون استخدام این خیلی خوبست پیشنهادی هم آقای شیروانی کرده اند و در همین زمینه نوشته اند قوانین مربوطه ولی این پیشنهاد آقای فهیمی بهتر است برای اینکه ممکن است قانون محاسبات عمومی هم جزو قوانین مربوطه محسوب بشود ولی این ترتیبی که آقای فهیمی پیشنهاد کرده اند روشن تر است

رئیس - عبارت باید تغییر کند
وزیر مالیه - اجازه میفرمائید بنده پیشنهاد اولی را هم به بیم .

(ماده واحده پس از اصلاح بشرح ذیل خوانده شد)
وزارت مالیه مجاز است بودجه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه و فلاح و تجارت را برطبق بودجه مصوب ۱۳۰۶ بعد از وضع مبلغ بیست و هفت هزار و دوست و هیچده تومان که در ۱۳۰۷ کمتر منظور شده و باستثناء مفاد تبصره بودجه ۱۳۰۶ راجع بصرفه جوئی های بودجه مدرسه فلاح و فرم مدل و مؤسسه دفع آفات فلاحی و غیره مطابق قوانین مربوطه پرداخت نماید و بوزارت فوائد عامه اجازه داده می شود که در حدود اعتبار مصوب فوق هر گونه نقل و تغییری را که از ماده ماده و در جزو اعتبارات و تشکیلات خود لازم میدانند در حدود قوانین مربوطه داده و بعد از شش ماه آزمایش بودجه ثابت تشکیلات خود را تقدیم مجلس نماید .

رئیس - نظر آقای فهیمی تأمین شد ؟
فهیمی - بله
رئیس - آقای شیروانی چطور
شیروانی - بنده هم موافقم .

آقا سید یعقوب - بنده هم تبصره تقدیم کرده ام رئیس - پیشنهاد آقای دهستانی

این بنده پیشنهاد میکنم مخارج مؤسسه دفع آفات حیوانی که در قریه حصارک ساوجبلاغ تاسیس شده از بودجه وزارت فوائد عامه حذف شود

رئیس - آقای دهستانی
دهستانی - مقصود بنده از تقدیم این پیشنهاد این بود که اطلاعات خودم را به آقای وزیر فوائد عامه بدم در بدو تاسیس این مؤسسه طوری بود که خود همین آقای بیات که حاضر هستند هرکس که می آمد برای نمایش میبردند آنجا و مردم نمجید میکردند اخیراً وضعیت آنجا بطوری شده که آقای بیات خجالت میکشند که آن اشخاص را ببرند آنجا وضعیت فعلی آنجا طوری است که یکمده اشخاص حقوق میکگیرند و در آنجا مشغول تفریح و کسب هستند مثلاً رئیس مؤسسه آنجا مشغول چوبداری کوسفند چراندن ! کوسفند فروختن ! مرغ خواباندن و اینها است و در واقع هیچکس رغبت نمیکند این وضعیت را به بیم مقصود بنده این بود که این پیشنهاد را تقدیم کنم و از بی ترتیبی مؤسسه آنجا تذکری به آقای وزیر فوائد عامه بدم که یک ترتیب صحیحی برای آنجا داده شود

معاون وزارت فوائد عامه - البته آقای دهستانی خودشان تصدیق میفرمایند که این مؤسسه موقعی تأسیس شد که خیلی لازم بود و همه هم اطلاع دارند اغلب آقایان نمایندگان که این جا تشریف دارند همه شاهد هستند که این مؤسسه خدمت بزرگی باین مملکت کرد ولی در موقعی که مستر هسلر آمد در وزارت فوائد عامه یک اشکالاتی پیدا شد ولی بنده امیدوارم تمام این اشکالات رفع شود و آقا هم بهیچوجه دیگر نگران نباشند .

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی
(شرح ذیل خوانده شد)
پیشنهاد میکنم که باید وزارت فوائد عامه کاملاً در

نظر بگیرد که اشخاصیکه با رتبه و حقوق ۱ و ۲ هستند خارج نکنند و حقوق آنها را تقسیم مابین رتبه های فوق نمایند .

رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - اولاً معمول است که هر مطلب مهمی که در مجلس مذاکره میشود در جلسه قبل باید تذکری به آقایان نمایندگان بدهند ولی غالباً این کار نمیشود حالا کاری بآن ندارم بعضی اوقات بعضی اختیارات بعضی ها گرفته اند چه در این دوره و چه در دوره های پیش که ادارات را اصلاح کنند رتبه رفته اند اصلاح کنند دیده شده که بعضی اشخاص را که در رتبه مادون بوده اند و ده تومان و پانزده تومان و بیست تومان حقوق داشته اند خارج کرده اند و حقوق آنها را افزوده اند با شخصی که دارای رتبه سه و چهار و پنج و شش هستند همه آقایان هم مسبقند بنده با کمال اعتمادی که به آقای وزیر فوائد عامه دارم چون اختیار به وزارت حانه داده شده از این جهت این تذکر و پیشنهاد را دادم و خواستم این تذکر را بدم که اشخاصی که با رتبه یک و دو هستند آنها را خارج نکنند و حقوق آنها را ندهند با شخصی که در رتبه چهار و پنج رتبه هستند .

وزیر مالیه - عرض میکنم این نظری که آقای فیروز آبادی دارند ناممکن است حتی در بودجه وزارت مالیه که ۱۳۰۶ تصویب کردند همین تبصره آنجا بود و باز در بودجه وزارت مالیه امثال همین تبصره هست . آنها در بودجه وزارت فوائد عامه تصریح نکرده ایم . این نظر را در خود وزارت فوائد عامه هم دارند مثلاً تشکیلاتی که در این بودجه هست فرضاً وزارت فوائد عامه ده تا رتبه هشت دارد بیست تا رتبه نه هفتاد تا رتبه چهار . این رتبه هائی که هست حد اکثر رتبه هائی است که وزارتخانه میتواند داشته باشد این معنایش این میشود که نمیشود از رتبه های کوچک کاست و به رتبه های عالی افزود ولی تغییر در تشکیلات معنایش این

است که اگر يك اداره امروز دارای رتبه شش است این را نخواهند رتبه هشت بکنند میتوانند لیکن در حدود اعتبار و در حدود عده رتبه هشتی که دارند ولی اگر بیست تا رتبه هشت دارند این را بیست و چهار رتبه هشت نمیکند این رتبه هشت را از این جا بر میدارند جای دیگر میگذارند و این تشکیلات را بهم میزنند . تبصره که در بودجه وزارت مالیه گذشت این بود ولی در این جا ما تصریح نکردیم اما اصولاً این نظر را وزارت مالیه دارد وزارت فوائد عامه هم دارد و محتاج به تصریح نیست و این نظر را در همه جا ملحوظ و رعایت میکنیم و هیچ مانعی هم در تشکیلات نیست

فیروز آبادی - اگر نامین است بنده پس میکنم
رئیس - پیشنهاد آقای فرمند
(باین ترتیب خوانده شد)

تبصره - وزارت فوائد عامه میتواند تعمیر و نگاهداری راه ها را بکمپانیهای خصوصی ایرانی واگذار نماید چند نفر از نمایندگان - یکمرتبه دیگر خوانده شود
(مجدداً بشرح گذشته خوانده شد)
رئیس - آقای فرمند

فرمند - بنده میخواستم در کلیات نظریاتی که دارم بعرض آقای وزیر فوائد عامه برسانم ولی البته میدانم بنده نمیتوانم تبصره پیشنهاد کنم که تکلیف وزارت فوائد عامه چطور باشد اما وکیل میتواند در موقع کلیات نظریاتی که دارد بگوید زیرا ممکن است نظریاتش غلط نباشد حالا بنده میخواهم این جا يك توضیح مختصری بدم بنده معتقدم در این تشکیلاتی که ما اجازه میدهم بوزارت فوائد عامه بنده کاملاً موافقم که وزارت آنها مختار باشند باین که در تشکیلات تغییراتی بدهند چرا که زندگی اداری ما يك زندگی اداری جدیدی است این را باید هی خراب کنند آباد کنند تا به بیم مقتضی مملکت ما چیست بالاخره آن را پیدا کنیم و محاسبیم و اگر ممکن شد در ده سال پانزده سال دیگر قانون تشکیلات را بنویسیم امروز البته همان طور که

حضرت والا فرمودند بنده مقتضی تشکیلات را نمی بینم بنده معتقدم که وزارت فوائد عامه ما روی یکی دواصل باید تشکیلات خود را بدهد يك اصلی که بنده معتقدم و مکرر به آقایان عرض کرده ام این است که دولت کمترین مداخله را در زندگی خصوصی مردم نکند و معتقدم که وزارتخانه‌های ما مخصوصاً وزارت فوائد عامه ما این اصل را خیلی محترم بشمارد و روی این اصل تشکیلاتش را بدهد این از نقطه نظر اداری دیگر اینکه دولت با این مهندسی که دارد يك راه هائی را بسازد ولی نگاهداری و تعمیر این راه‌ها را بدهد بدست اشخاص خصوصی مثلاً کپانی‌هایی تشکیل شود برای راه از طهران بقزوین یا از قزوین بهمدان یا از قزوین به رشت و با آنها کنترت به بندند روی اصول معین یعنی این راه را درست کنند ولی ده يك یا يك ده نیمی حق الزحمه برای آنها قائل شوند و اگر دولت موفق بشود که این قسمت را بکمیته‌های خصوصی بدهد و نگاهداری و تعمیر راه‌ها را با آنها واگذار کند يك نك بلکه نصف قیمت ارزانی تمام میشود بنده معتقدم عجاله پول هائی که از خزانه دولت می‌رود برای ساختمان راه يك نلش خرج نمیشود و وسط راه تم میشود و وزارت فوائد عامه هم هر قدر نجس کند نمیتواند پیدا کند این است که بنده معتقدم وزارت فوائد عامه اگر موفق بشود این قسمت را با کپانی‌هایی کوچک کوچک که از این جا بقزوین یا از این جا بقم کنترت به بندد که نگاهداری کنند خیلی بهتر است و این هم همان فکر اساسی است که دولت کمترین مداخله را در زندگی مردم نباید بکند مطلب دیگری که میخواستم عرض کنم . . .

رفیع - بس است آقا قبول کردیم فرمند - بنده که حرفی نمیزنم شما همه روزه حرف میزنید بنده با کمال میل گوش میدهم امروز هم بنده می خواهم چند کله حرف بزیم الان سه ماه است حرف زده ام حالا میخواهم چند دقیقه حرف بزیم گوش بدهید آقا چرا بی لطفی میکنید؟ مطلبی را که میخواستم بعرض آقای وزیر فوائد عامه برسانم این است که وزارت

فوائد عامه ما که همه اش در فکر مهندس و متخصص برای ذوب آهن و کارهای صنعتی است معتقد بيك فکر اساسی هم باشد که توجهی به فلاحات ایران کند ما از راه فلاحات میتوانیم ترقی کنیم اینهم يك اصلی بود که بنده عرض کردم و معتقدم که وزارت فوائد عامه خوت است در این موضوع بيك توجهی بکند دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای رفیع

رفیع - عرض کنم پیشنهاد آقای فرمند خیلی خوب پیشنهادی بود و بنده هم معتقدم به پیشنهاد ایشان و این عرضی هم که کردم راجع به ماده ۶۳ بود و الا بنده مخالف نیستم در این باب نظر اغلب آقایان هم این است که دولت را مکلف کنند که این کارها را بمنافسه بگذارد برای این که امتحان کرده ایم پولی که از طرف دولت مصرف شد بالاخره همیشه اسباب زحمت برای دولت شد زیرا هر کسی را که میفرستند سر راه بالاخره اینها بيك اسباب زحمتی برای دولت فراهم میکنند و برای دولت بهتر این است که این قسمت را بمنافسه واگذار کند که هم مردم کار داشته باشند و هم يك کاری انجام شده باشد و این مطلب تنها در ایران نیست در اغلب نقاط دنیا هم همین طور است پیشنهاد آقای وزیر است که دولت میتواند بنده گمان میکنم اگر آقای وزیر هم موافقت بفرمایند که يك قدری مقید تر باشد بهتر است

وزیر مالیه - عرض کنم آقای رفیع مطلب را مشدد فرمودند ایشان نوشته اند دولت میتواند شمای گوید دولت را مکلف نمایند البته خودتان تصدیق فرمائید که اگر دولت مکلف شد آیا غیر از این است که هر جا دولت بتواند این کار را بکند آنوقت آنچه نباید کاری بکند؟ مثلاً الان میخواهیم به بینیم بین کشکان و دزفول، بین خرم آباد و کشکان هیچ مؤسسه و کپانی پیدا میشود که بیاید آنجا را مقاطعه کند؟ ما هنوز در مملکتان يك جا هائی داریم که بایستی خودن

کار کنیم الان عملاً و فعله که در آنجا کار میکنند با انومبیل از ملایر و تویسرکان و بروجرد می آورند و با زحمانی با بیست دستگاه انوموبیلی که در آنجا داریم با آنها نان می‌سازند اسباب کار می‌سازند اغلب نقاط آنجا هست که پانصد ششصد نفر نظامی مستحفظ دست به تفنگ داریم که نیایند اسباب کار و بیل و کلنگشان را بگیرند ما يك نواحی داریم که حقیقه نواحی حربی است البته دولت هر جایی که پیش رود خودش این کار را میکند و اساساً با این فکر همراه است اما بنده میخواهم به بینم در کجا و در کدام قانون منع شده است که دولت نتواند کار را بکند؟ اگر يك قانونی دولت و وزارت فوائد عامه را از چنین اقدامی منع کرده بود البته مقتضی بود که ما يك تبصره در این ماده بگذاریم که دولت دست و پالش باز باشد ولی بعضی جاها بکجائی نیست که کپانی بتواند برود کار کند ما يك نواحی در مملکتان داریم که نواحی حربی جنگی است و باید معاملات را بهر شکلی که پیش می‌رود کرد چنانچه آقایان ملاحظه بفرمایند در قسمت‌های دیگر که دست دولت بسته بود ما پیشنهاد کردیم به مجلس و دستش را باز کردیم مثل راه آهن مگر نه این بود که مطابق قانون راه آهن را خود دولت باید بسازد و هیچ کپانی ندهد ما دیدیم این خوب نیست و بصرفه دولت نیست آمدیم قانون گذرانیدیم که بدوات اجازه داده شود که به کپانی بدهد حالا در راه سازی هم هیچ مانعی ندارد در هر کجا بین طهران و قزوین - بین طهران و قم - طهران و عراق اگر يك کسی بیاید به وزارت فوائد عامه بگوید من اینجا يك فرسخ راه یا پنج فرسخ راه را برای شما مقاطعه میکنم و میسازم وزارت فوائد عامه هم البته همینقدر که تحقیق کرد و دید آدم دروغگویی نیست شارلاتان نیست که بخواند يك پولی بگیرد و در برود مسلماً باو واگذار میکنند چون هم کار با صرفه تر میشود و هم کار زود تر انجام میشود اینها را که بنده عرض میکنم مقید بعمل میدانم الان ما در لرستان قلعه میسازیم

اول شروع کردیم خود مان ساختیم بار سال همین آقای وزیر فوائد عامه و بنده رفیق خوزستان نقشه این کار را کشیدیم اعتباری هم دادیم که قلعه بسازند بعد دیدیم که هفت ماه هشت ماه طول کشید تازه دو قلعه ما بالا آمده و پولش هم از ما خذی که ما پیش بینی کردیم دو مقابل شده حالا سیستم را عرض کردیم دو ماه است احمدآقا خان دو قلعه را در طرف جابدر و بیل زال مقاطعه داده است و مطابق تلگرافانی که بنده دیروز داشتم قلعه تقریباً دولکش بالا آمده است خرجش هم از آن اولی گرانتر نیست نیست پس ما خودمان عملیات اشخاصی هستیم که این نظریه را تصدیق می کنیم ولی ما را مکلف نکنید (میتواند) صحیح است اما اگر نخواهیم این (میتواند) را در ماده ذکر کنیم مثل این میباشد که سابق مانع داشته و دولت نمیتوانسته است این کار را بکند بنده از آقای ضیاء الملك خواهش میکنم موافقت آقای وزیر فوائد عامه و بنده را قبول کند و این پیشنهاد را استرداد کنند

فرمند - چون آقای وزیر فرمودند که این نظریه را آقای وزیر فوائد عامه و هیئت دولت قبول دارند که هر وقت بتوانند کارهای دولتی را بجنبه خصوصی خواهند انداخت که هم خرج دولت کمتر باشد و هم مردم راحت تر باشند و استفاده میکنند لذا بنده استرداد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای باسائی

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم

وزارت فوائد عامه مکلف است که صورت جزء اعتبارات مخصوصه راه سازی را که در ۳۰۷ بنواحی مربوطه تقسیم کرده است بمجلس شورای ملی تقدیم دارد رئیس - آقای باسائی

باسائی - بحکم تجربه ما باید اگر يك اشتباهانی میکنیم در امور پارلمانی در هر موقع که مقتضی شود آن اشتباهات را رفیع کنیم بعقیده بنده یکی از طرقی که نظارت مجلس را سلب میکنند این است که ما يك

و چوهی را کاهی بیک مصرفی اختصاص میدهم و این
بصالحیت مجلس شورای ملی و بودجه عمومی نیست چندین
مورد است که ما این کار را کردیم و بالاخره حالا می
فهمیم خوب نبوده بالاخره مجلس شورای ملی مثل این
که حق ندارد بفهمد سالی پنج کروار کجا خرج
میشود

مدرس - یعنی پنجاه کروار

باسائی - پنجاه کروار که چاپ میشود . . .

مدرس - چاپ . بله .

باسائی - نظارتش هم ممکن است . البته زیادتی اتومبیل
در این مملکت و فراوان شدن وسائط نقلیه سریع السیر
یک چیزی است که قابل زداید و انکار نیست دروازه
های مملکت باز است و ما هم قادر نیستیم که این اتومبیل
هارا از دروازه مملکت خارج کنیم . بنابر این مملکت
راه میخواهد ، راه هم بتدریج در حدود اعتبارات ساخته
میشود . در میان طرق اصلی این مملکت هم یک راههایی
هست که فوق العاده اهمیت دارد . مهمترین راهی که
امروز در دست شومس کردن است و دولت اقدام میکند
راه خرم آباد است و بمقیده بنده ساختن این راه
جزء مفاخر دوره پنجم است . اهمیتش هم خیلی
زیاد است . یک شاهی و صد دینار نیست لکن
از آن راه گذشته طر-رق دیگر مثل هم است ولی از
نقطه نظر که شما حساب کنید نسبتاً راه طهران بشهد
مقدم است از بندر پهلوی بطهران یک راه سوسه هست
از قصر بطهران همینطور . از اصفهان بطهران همینطور .
شاید راه بندر عباس بکرمان هم در همین ردیفها باشد .

کازرونی - خیر مقدم است

باسائی - خوب نظارها مختلف است بمقیده جنابعالی
آن راه مقدم است بمقیده فلان آقا فلان راه اما مسئله
این است که آیا این چهار پنج کروار در سال بطور
تقسیم میشود بنواحی مختلفه مملکتی و مجلس شورای ملی
باید بداند یا نه ؟ عایداتی که در سرحدات خوزستان
گرفته میشود از گمش تپه استرآباد تا بجنورد نامرخص

وزیر مالیه - قسمت اول فرمایشات آقا که مربوط
است مسلماً بقضایای مالی بنده جواب عرض میکنم در
آن قسمت اخیر هم جوابی که آقای وزیر فواید عامه
دارند بعرض آقایان میرسانم . فرمودند و چوهی ما اختصاص
دادیم بمخارج مختلفه و این بمرور دارد نظارت مجلس را
از بین میبرد . بنده تصور میکنم ما باید همیشه اصولی
انخاذ کنیم در زندگانی که در مملکت پیش برود یکی
از اصولی که در دنیا هست این است یکی از اصول
مالی است که اساساً با تخصیص وجوه ، تخصیص بعضی
مذایع بمخارج معین این را مخالفتند . این یکی از اصول
بودجه و مالی معمول به دنیاست ما اگر آن اصول را در
نظر بگیریم البته خوب است و خود بنده یکی از اشخاصی
سَم که از نقطه نظر اصول حفظ مصالح مملکت و از
نقطه نظر علمی کاملاً با آن نظر اولی موافقم و با این
عملی که الان ما در این مملکت میکنیم مخالفم ولی از آن
طرف تصدیق میکنم که اگر مجلس شورای ملی و یک دولت
هائی در موقع خودش روی این فکر رفته و این سیستم را
در این مملکت ایجاد کردند برای این است که ما در
وقتی از زندگانی هستیم که باید این کارها را بکنیم ،
وقتی ما میتوانیم این اصول مسلمه را پیروی کنیم که
رضایان تغییر کرده باشد ولی حالا مجبوریم این رویه
را دنبال کنیم پس وقتی که ما این اصل را قبول کردیم
البته کار یک ترتیب دیگری دارد مثلاً ملاحظه بفرمائید
قانونی که شما برای این وجوه گذرانده اید آیا محدود
کردید که چقدر از این مبلغ باید عاید شود و چقدر باید
به راه سازی داده شود ؟ این را که محدود نکرده اید
انتباه نکنید بنده با دلیل عرض میکنم شما نوشتید که
فلان ایات را باید گرفت هیچ نمیدانید عایدی این
مالیات چقدر است امسال فلان مبلغ است سال دیگر
فلان مبلغ بعد نوشته اید از این عایدی اول باید خرج
بلدیه را در فلان حدود داد خرج صحیه و خیریه را
در فلان حدود داد مازادش را هم باید داد برای راه
سازی این مازاد معلوم نیست چقدر است .

باسائی - هرچه هست

وزیر مالیه - هرچه هست ما هم موافقیم . بار سال
ما اول سال به فواید عامه یک میلیون و پانصد هزار
و خورده تومان - اجازه دادیم که بودجه راه سازی
را بنویسند بعد عواید ما از این مبلغ تجاوز کرد
بمرور که تجاوز کرد ما باز پول دادیم بفواید عامه .
آخر سال ما بفواید عامه عوض یک میلیون و خورده
داده بودیم دو میلیون . فواید عامه چکار کرد ؟ بهمان
تناسب که اول تقسیم کرده بودیم و شاید در بعضی جاها
بمناسبت الا هم فالاهم مازاد را در یک جا هائی مصرف
کرد . خوب این را اگر ما میخواستیم داخل جمع و خرج
مملکتی بکنیم چه چیزی را بنده میآوردم اینجا که شما
تصویب کنید ؟ . . .

شیروانی - همان بودجه راه را .

وزیر مالیه - بودجه در کار نیست . اول سال من
بشما میگویم شما برای راه سازی یک میلیون و پانصد هزار
تومان تصویب کنید آنوقت همین مبلغ را تصویب کنید
بعد هر چه عایدات علاوه شود که من بوزارت فواید
نمیدم و میرود جزو صرفه جوئی مملکتی . بنده بالاخره
با شما موافقم و تبصره را هم ممکن است قبول کنم اما
این حرفها را که میزنم برای این است که میخواهم
مطالب بین ما روشن باشد . بنده میخواهم شما بدانید
که وزارت فواید عامه با هیئت وزراء هیچوقت نظر ندارد
یک چیزی را از شما مخفی کند یا بر خلاف میل شما
رفتار کند . ما افتخار میکنیم باینکه دولتی باشیم که
سیاست خود مان را تطبیق کنیم با سیاست اکثریت مجلس
و هر تصمیمی و هر نظریه که شما داشته باشید ما مجری
او هستیم باصطلاح معروف اوکر یا بنجانی که نیستیم .
من میخواهم شما در این موضوع دقت کنید . بنده عرض
میکم این طرز بودجه و اختصاص یک عواید مخصوصی بیک مخارج
مخصوصی اصولاً بکطوری است که قابل اینکه مبلغ آن در یک
بودجه تعیین شود نیست مالمالیات راه را میگیریم مطابق تصویبی
که شما کرده اید سهم بلدیه را میدهم سهم صحیه را

میدهم ما زاد را هم برای راه سازی مصرف میکنیم حالا بنده عرض میکنم نگرانی آقایان از چیست و آقای کازرونی هم الان صدای صحیح است شان بلند میشود. نگرانی از این است که میگوبند دولت آن نظری را که قانون داشته نسبت بنواحی یعنی شاید عابدی بندر عباس را دولت ببرد جای دیگر خرج کند فقط نگرانی که هست این است (بعضی از نمایندگان - صحیح است) این را هم عرض میکنم مگر یادتان رفته پارسال تمام وجوه مخصوص این کار شد الان من با آقای وزیر فواید عامه صحبت میکردم هیچ مانعی هم ندارد که بخواهند تبصره شمارا قبول کنند ولیکن این نکته را باید در نظر گرفت که این مسئله را شما بیک مبلغ معین و تقسیم معین رأی نباید بدهید. چون این ترتیب قابل عمل و منطقی نمیتواند بشود. شما میخواهید بدانید این را چگونه تقسیم کرده اند بسیار خوب صورت تقسیم را ما میآوریم ملاحظه کنید بنده مخصوصاً يك شرحی خدمت آقای رئیس عرض کرده بودم و ارقام وجوه مخصوصه و مخارجی که هست خدمت ایشان فرستاده بودم که اطلاع بدهند بکمسیون بودجه چون مطابق قانون تکلیفش معلوم است که من چه جور باید بگیرم و خرج کنم. اما برای اطلاع و پیش بینی که کرده بودم فرستادم اینجا آقایان ملاحظه فرمایند. ما در اول سال در هذه السنه اجازه داده ایم فواید عامه که روی دو میلیون و خورده بودجه بنویسد در صورتیکه پارسال در اول سال روی يك میلیون و خورده بود و امید وارم هستم که در ضمن سال پانصد هزار تومان هم بالا برود اما اگر بخواهید رأی باین دو میلیون تومان بدهید میشود زیرا هم نقض غرض کرده اید و هم مخالف مصالح است ولی تقسیمات مبلغ را به نواحی آقای وزیر فواید عامه میفرستند بمجلس و آقایان اطلاع پیدا میکنند با اینحال اگر آقا میل دارند تبصره مان باشد و رأی بگیرند بنده وکاله از طرف ایشان قبول میکنم و اگر هم خودتان اعتماد دارید بختارید و الا بنده قبول میکنم ضرری هم ندارد. يك نکته دیگر فرمودند راجع بامضای دولت بنده از ایشان استفسار کردم و برای اینکه ایشان این زحمت را نکشند که جواب بدهند بنده

عرض میکنم که در فواید عامه و مأمورین وزارت فواید عامه اصولاً يك سیاستی نیست که بخواهند يك نمدبانی بکنند ...

آقا سید یعقوب - عادت کرده اند وزیر مالیه - اگر يك ماموری در يك جائی خلایق کرده یا بد کرده ممکن است ولی اساساً میدانید همین يك اشخاصی هستند که حتی المقدور خود شیرینی میکنند بنده این حرف را بمأمورین خودم مکرر زده ام. بنده عقیده ام این است که دولت اول سیاستش این است که مردم را حفظ کند. ما اگر بخواهیم مردم را گدا کنیم که خزانه دولت پر شود.

آقا سید یعقوب - این سیاست امریکائیه بود. وزیر مالیه - این يك سیاست غلطی است که يك وقتی در این مملکت مجری بوده و يك مامورینی هم روی این اصل عادت کرده اند. حالا برای اینکه مأمورین تغییر عادت بدهند وقت میخواهد مؤاخذه میخواهد وزارت فواید عامه هم کاملاً برای اینکه این نظریه را نسبت بمأمورین خود اجرا کنند حاضراست و البته اجراء هم خواهد کرد.

رئیس - آقای مخبر مخبر - بنده قبول میکنم.

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - بنده استرداد میکنم برای اینکه نظر بنده تأمین شد

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ترفیعات وجهاً من الوجوه داده نشود مگر بموجب قانون
رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - چون آقای وزیر عدلیه يك اختیارات و اعتباراتی در سال گذشته از مجلس گرفتند و شروع بیک اقداماتی در عدلیه کردند که چشم همه را ترساند. بعضی از نمایندگان - چشم ما را ترساند.

فیروز آبادی - بنده عقیده خودم را عرض میکنم چشم بنده رسید کار بجائی رسید که وکلا هم از مجلس استعفا دادند و رفتند در عدلیه و کار بانجا کشید که میدانیم. بنده عرض میکنم زرقی غیر قانونی نباید بکسی داده شود اگر زرقی در وزارت خانه لازم باشد باید در حدود قانون داده شود نه اینکه وزراء دروزارتخانه های خودشان آزاد و مختار باشند که هر کاری دلشان بخواهد بکنند يك قانونی از مجلس گذشته رتبه يك و دو سه و چهار را معین کرده و شرائط ترقی و رفیع را در این رتبه ها معین کرده معذالك ما دیدیم اشخاصی را از خیابان آوردند و بردند بعدلیه یا رتبه هفت و هشت قضائی و این بنظر بنده خوب نیست از این جهت بنده این پیشنهاد را عرض کردم.

رئیس - آقای رفیع حاج آقا رضا رفیع - آقا در ضمن پیشنهاد خودشان از روی فکر و تصورات خودشان فرمایشی میفرمایند و همچو تصور می کنند که سایر نمایندگان هم با فکر ایشان همراه هستند در صورتی که این طور نیست. وزارت عدلیه از نوبی خیابان کسی را نبرده و بالاخره یکی از اسباب افتخار ما امروزه همین وزارت عدلیه است. تا حالا يك دفعه نه بلکه صد دفعه در همین مجلس آقایان مذاکره کرده اند و بنده به آقا عرض میکنم این حرفهایی که آقا از بیرون و در خارج می شنوید تصور نفرمائید این فکر جامعه است خیر این طور نیست. این فکر انفرادی اشخاصی است که به آقا این حرفها را میزنند و بالاخره تمام نمایندگان از زحمات این وزیر عدلیه نهایت رضایت مندی را دارند (بعضی از نمایندگان - صحیح است) خود بنده هم این طور امیدوار نبودم و امروزه چشم روشن است که الحمد لله موفق شدیم عدلیه خوبی داشته باشیم. مخصوصاً بنده چند روز قبل خدمت آقا عرض کردم پیشنهاداتی که مفهوم مخالفش برای این مملکت خوب نیست بفرمایند و خود داری بفرمایند زیرا به پیشنهاد آقا رأی نمیدهند و آنوقت مفهوم مخالفش

هم هیچ خوب نیست و تأثیرش بد است زیرا مفهوم مخالفش این میشود که وزارت خانه می تواند کسی را که رتبه دو و مثلاً دارد رتبه ۹ برساند و زرقی دهد در صورتیکه هیچ وزارتخانه اصلاً نمی تواند این کار را بکند و این حق را ندارد. و اگر دروزارت خانه يك رتبه هائی داده اند باز با اجازه مجلس بوده و ایافت آنها موجب شده که این رتبه را بمانها بدهند. اما راجع رفتن نمایندگان که فرمودند اگر يك نفر از نمایندگان خودش با کمال آزادی بعدلیه رفت این ربطی به این مسئله ندارد. البته نمایندگان آزاد هستند و اجبار ندارند که تمام مدت را در مجلس باشند. آقایان نمایندگان هم اینجا نشسته اند و کار میکنند فرضاً اگر کسی هم رفته کفری نکرده البته آزاد بوده و این مسئله نباید موجب تأثر خاطر آقا بشود بنا براین تصور میکنم اگر آقا استرداد بفرمایند بهتر است

فیروز آبادی - بنده مسترد میدارم
رئیس - پیشنهاد آقای روحی (باین عبارت خوانده شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم. وزارت فواید عامه مکلف است که تسطیح راه بندر عباس بکرمان را در هذه السنه تکمیل و اتمام نماید و اگر بودجه آن نواقصی دارد بمجلس بیارند.

روحی - عرض میکنم آقای یاسائی اظهاراتی فرمودند که بنده ناچار شدم این پیشنهاد را بدهم. همان طور که خودشان فرمودند راه خرم آباد بدزفول ما هم قبول داریم که در درجه اول اهمیت است. ولی در مرحله دوم ایشان راه طهران بمشهد را تشخیص دادند. بنده عرض میکنم بعد از راه خرم آباد که حقیقتاً ساختن آن یکی از مفاخر بزرگ است راه بندر عباس است. ملاحظه فرمائید راه طهران بمشهد هیچ صادرات ندارد جز يك امراض مسری دیگر هیچ صادره نیست در صورتیکه راه بندر عباس سالی هفت ملیون صادرات دارد و مرکز مهم بین بلوچستان و خراسان افغانستان است و عبادت زیاد دارد. و صادرات این نقاط از این راه عبور میکنند. از این جهت بنده

عقیده دارم بعد از اینکه راه خرم آباد تسطیح شد وزارت فواید عامه باید مجبور باشد در درجه دوم این راه کرمان و بندر عباس اهمیت بدهد و این راه را بسازد زیرا این راه سالی هفت میلیون عایدات بدوالت میدهد

رئیس - آقای عمادی

عمادی - عرض میکنم مصالح مملکت خیلی است و البته یکی از مصالح عمومی مملکت هم همین است که آقای فرمودند البته کسی منکر مصالح نیست و غیر از اینهم که فرمودند باز مصالح دیگری هم هست منتهی بعضی از امور است هست که ما نمی توانیم امروز پیش بینی کنیم و البته هر کدام در مورد خودش خواهد شد. آقا التفات کنید بعد از آنکه دولتی که طرف اعتماد است این طور مقرر میدارد البته باید هم بنظر عمل شود. پس خوبست خود آقا پیشنهادشان را مسترد ندارند.

رئیس - چون ماده الحاقیه ضمیمه شد لایحه کلیات پیدا کرد. در کلیات مخالفی هست.

آقا سید یعقوب - بنده عرض دارم

رئیس - فرمائید

آقا سید یعقوب - نظر بنده در کلیات این است که خواستم وزیر محترم فواید عامه باین نکته توجه داشته باشند در این مورد میخواستم استفاده کنم و چون هر کدام از آقایان راجع به راهها صحبتی کردند بنده هم خواستم عرض کنم و شکایت کنم از اینکه راه اصفهان شیراز و بوشهر خیلی خراب است. این راه در زمان جنگ بین المللی ساخته شد و بعد خراب شد زیرا بعد از جنگ دیگر توجهی باین راه نشد. و يك پل هائی بین کازرون و شولستان لازم است که باید زده شود این پل ها این قدر مخارجی ندارد و خیلی لازم است. مکرر در این جا صحبت شد که این پلها باید زده شود و مخارجی ندارد. و هنوز اقدامی نشده و مسافرن از راه شیراز باصفهان فوق العاده شکایت دارند از این جهت بنده بعنوان مخالفت عرض میکنم که خوب است خود آقای وزیر يك مسافرنی آنحدود بکنند و به بینند چه خبر است این يك

بکسان است بنده ثابت میکنم که بعد از راه خرم آباد راه خراسان در درجه اول اهمیت است چه از نظر اقتصادی و چه از سایر جهات و باید اول این راه مقدم باشد. پس خوب است آقایان موافقت فرمایند و اختیار را در این مورد بخود دولت بدهند که او خودش هر طور که صلاح میداند عمل کند.

بعضی از نمایندگان - صحیح است - احسنت

رئیس - عده برای رأی کافی نیست

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده تصور میکنم اگر جلسه را ختم کنیم بهتر است. و تنفس معنی ندارد. ثانیا اگر آقایان نظرشان این است که کار نکنند خوب است مجلس را تعطیل کنیم چون هر روزی که ما میآئیم اینجا همینکه کار میروند بیک جایی برسد آقایان بیرون میروند و تشریف نمیآورند و کار را معطل میگذارند. در این صورت آمدن ما در این کرما فائده ندارد - وقتی که مجلس هر روزه اینطور میشود که آقایان اسباب زحمت هم برای خودشان وهم برای ما درست میکنند دیگر آمدن و نشستن فائده ندارد چهار پنج نفر در موقع عمل و کار نتیجه بیرون میروند و مجلس را معطل میگذارند و اینجهت يك مخارج زیادی برای دولت و مملکت فراهم میآورند. و فعلا بنده معتمد جلسه را ختم کنیم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقای آقا سید یعقوب - بنده میخواهم در جواب فرمایشات آقای عراقی چیزی عرض کنم. ما در اینجا هستیم و برای مملکت هم کار میکنیم آن دو سه نفری هم که بیرون رفته اند از رفقای ما هستند بیرون رفته اند و می آیند و با ما کار می کنند بدیهی است که مرکز نقل مملکت مجلس است. آن ها هم برادران ما هستند و اینقدرها مسئله نیست بهتر این است همان طوریکه مقام ریاست تذکر دادند حالا تنفس داده شود. دو باره مجلس حاضر می شوم و همه کار میکنیم و امید واریم

رفع نگرانی آقا هم بشود.

رئیس - خوب. چند دقیقه تنفس داده میشود

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - عده برای رأی کافی نیست. مینماید برای جلسه

بعد آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع - بنده و همچنین آقایان خیلی متأسفیم که در این روزها که روزهای آخر مجلس است و با این تراکم کارها و اواخ مهمه بعضی از آقایان حاضر نمیشوند و میل ندارند با ما کار کنند و هر روزه در اول جلسه حاضر میشوند و بعد در موقع رأی دادن بيك ترتیب بیرون میروند و حاضر نمیشوند و مجلس را از اکثریت می اندازند. خوب. حالا که آقایان با ما رفاقت و همکاری میکنند و حاضر میشوند که کارهای مملکتی را بگذرانند ما چرا اسباب زحمت رفقای دیگر خود مان بشویم؟ اگر مسئله همین ترتیب بگذرد بنده پیشنهاد خواهم کرد که دو ماهه مجلس تعطیل شود. و تا آخر مجلس تعطیل شود. زیرا این وضع کار کردن نمیشود. بودجه ها در کمیسیون گذشته کمیسیون بجزئیات بودجه ها رسیدگی کرده و باید امرض مجلس رساند. همه آقایان داد و فریاد میزدند که چرا بودجه ها نمیگذرد در این کرما کمیسیون نشسته و با حضور آقای تقی زاده و سایر آقایان بودجه را گذرانند و تمام قسمتها رسیدگی و مراجعه کرده و باید حالا عرض مجلس رساند. مثلاً بودجه عدلیه که همه مردم میل داشتند يك عدلیه حساسی تشکیل شود گذشته و باید تصویب شود. مردم و اعضاء عدلیه در مرکز و ولایات همینطور بی حقوق معطل هستند و حقوقشان داده نشده از قاضی که ما انتظار عدالت و صحت عمل داریم نباید امور معاش او را این طور معطل و لا تکلیف نگاه داریم آقایان اگر حقوق خودشان منظم است ربطی بآن بدبخت ها ندارد. اینها آقا بازی با مملکت است و بنده هیچ نمی فهمم با مملکت نمیشود بازی کرد. مسیبت این کار باید بدانند که با مقدرات مملکت نمیشود بازی کرد! اگر

را تعطیل کنیم و اقل از این کرما راحت شویم. مردم و تماشاچی ها منتظرند به بینند ما چه میکنیم ارباب جرائد از بالا منتظرند به بینند آقایان چه میکنند و چه کاری میگذرد که رای مملکت مفید باشد تا عرض ملت برسانند ما از این ها خجالت میکشیم

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - این فکری که آقای رفیع تذکر دادند فکر غالب آقایان و کلاه است بالاخره با این وضع آقایان تصدیق میفرمایند که وقت مجلس بدون نتیجه تلف میشود و هیچ فائده هم ندارد. و همینطور که فرمودند يك طرحی همه آقایان امضاء کرده اند بنده هم امضاء کرده ام. و تصور میکنم در اول جلسه آتی تقدیم و مطرح نمایم (مجلس يك ربع بعد از ظهر ختم شد)

آقایان فرمایشی دارند بیایند این جا حرف بزنند محل محل نطق و منطق است و اگر اظهاراتی دارند بیایند و اظهار دارند. دیگر چرا اینطور میکنند قهر کردن و آنطرف نشستن این کارهای مکتب خانه است با شأن مجلس شورای ملی این جور کارها منافات دارد. البته اشخاص در کارهای خصوصی خودشان آزادند ولی در کارهای عمومی آزاد نیستند ما از طرف مات موظفیم آدم ملت هستیم و حقوق میگیریم. ملت از ما توقع کار دارد. و این جا که میائیم برای این است که برای مملکت کار کنیم اگر ناخوش هم باشیم باز باید بیاییم و کار کنیم مگر اینکه واقعاً بیچاره شویم. - این ترتیب نمیشود و این وضع کار کردن نیست. در صورتیکه بهمین ترتیب بگذرد بنده در جلسه دیگر پیشنهاد خواهم کرد که مجلس تعطیل شود آقایان اکثریت هم با ما موافقت خواهند کرد که مجلس